

Der er flere grunde til, at Svend Brodersen har valgt at få plantet tusindvis af træer på Gram Slot

Forskere er ved at undersøge kulstoflagring, jordsundhed og diversiteten af bestøvere, jordfauna, svampe, bakterier og fugle i skovlandbrug sammenlignet med monokulturlandbrug. Gram Slot er et af landbrugene, som forskere indsamler data fra.

🕒 22. juni 2026

📍 [Nyt fra innovationscentret](#)

👤 Læsetid: 6 minutter

På Gram Slot iværksatte man i 2024 et stort planteprojekt på slottets 3.500 ha. Her blev med håndkraft sat flere end 3.000 træer i jorden. Foto: Uffe Bregendahl

ES Ekstern skribent 📁 [Mark og stald](#)

Del

[Nyt fra innovationscentret](#), [Skovlandbrug](#), [Biodiversitet](#)

Af: Janni Granger og Laura Attrup Bille, Innovationscenter for Økologisk Landbrug

På Gram Slots arealer er der de senere år blevet plantet tusindvis af træer for at øge biodiversiteten og skabe en mere klimavenlig, robust landbrugsproduktion uden at gå på kompromis med produktiviteten.

Samtidig gøres en indsats for at bevare de gamle træer i f.eks. levende hegn, hvilket har stor værdi for biodiversiteten og giver forskere fra Aarhus Universitet et godt grundlag for at samle data.

Svend Brodersen, økologisk landmand og slotsejer, Gram Slot, iværksatte i 2024 et stort planteprojekt på slottets 3.500 ha. Her blev med håndkraft sat flere end 3.000 træer i jorden i et velplanlagt design, der dels skulle sikre fortsat effektiv drift på arealerne, dels skabe et stærkt grundlag for en mere klimavenlig, robust økologisk landbrugsproduktion med gode betingelser for biodiversitet.

Læs også:

[Svend Brodersen giver Gram Slot videre til sin datter](#)

De syv arter og 30 sorter af træer af f.eks. hasselnød, valnød, ægte kastanje, æble, pære og blomme blev udvalgt i samarbejde med planteskoler og metets nordiske genbank ved Københavns Universitet. Siden da er øvlandbruget udvidet på flere arealer med bl.a. løvtræer.

”Mine ønsker til skovlandbruget var fra start, at det skal klimasikre vores jord, binde kulstof, skabe stor biodiversitet og øge bestøvningen i markerne, skabe positive synergier fra svampe på træernes rødder og give skygge og læ for vores køer”, siger Svend Brodersen.

”Derudover har det været vigtigt, at etableringen kunne foregå effektivt, at vi kunne opretholde rationel markdrift, at vi ikke behøvede at hegne, og at vi på sigt kunne generere en merindtægt fra markerne ved salg af afgrøder. For os giver det rigtig god mening at plante træer i landbruget. Hele Danmark bør jo omlægges til skovlandbrug.”

Forskning i skovlandbrugs effekter

På Gram Slots arealer er det ikke kun insekter, fugle og vilde smådyr, der kravler rundt mellem træerne i de levende hegn. Ofte kan man også få øje på forskere og ph.d.-studerende fra Aarhus Universitet, som er i gang med at undersøge biodiversiteten i, under og omkring især de ældre træer.

”Det, der er særligt interessant ved skovlandbrug, er, at træerne bidrager med kontinuitet, levende og dødt ved, en mængde organisk stof og en fysisk struktur, som skaber et mikroklima, der er til stor gavn for biodiversiteten,” siger Marianne Bruus, seniorforsker fra Aarhus Universitet.

Læs også:

[Danmarks første store skovlandbrug bliver nu til ren skov](#)

Hun medvirker i projektet 'Biodiversitet og økosystemfunktioner i skovlandbrugssystemer (BEAT)', som netop undersøger diversiteten af bestøvere, jordfauna, mykorrhiza-svampe, bakterier og fugle i skovlandbrug sammenlignet med monokulturlandbrug og analyserer kulstoflagring, bestøvning, jordfunktionalitet og -sundhed i og omkring skovlandbrug.

Det foregår ved at tage en række prøver og analyser flere gange årligt i fire år i de levende hegn og i punkter op til 50 m ud på markerne.

"Vi registrerer f.eks. antal og diversitet af bier, svirrefluer og sommerfugle, jordens regnorme og springhaler, samt jordens mikrobiologi i form af svampe og bakterier. Derudover optæller vi antal og arter af fugle hen over året og sammenligner med nationale registreringer. Vi måler også på bl.a. kulstoflagringen i træerne og bestøvningspotentialer af afgrøder i forskellige afstande til træerne," siger Marianne Bruus.

Nyttedyr har behov for træer

Træer integreret på landbrugsjord kan give positive effekter for afgrøderne ved at skabe optimale levesteder for bl.a. de nyttedyr, der understøtter optimal bestøvning. Desuden har en række insekter vigtige funktioner som biologiske skadedyrsbekæmpere, og insekternes tilstedeværelse danner sammen med træerne grundlag for, at forskellige fugle og vilde smådyr kan trives i landbrugslandskabet.

Træer og buske i skovlandbrug skaber permanente levesteder og ressourcer i landbrugslandskabet, som nyttedyrenes eksistens er afhængige af. De bestøvende insekter har behov for føde hele sæsonen i form af nektar og pollen, og her kan træer og buske levere, når afgrøden ikke blomstrer. Mange larver har også behov for løbende at kunne forsyne sig med levende og dødt plantemateriale, som vedplanter kan levere.

Læs også:

[Mælkeproducent har set fordelene ved skovlandbrug midt i hedebølgen](#)

Derudover har insekterne brug for steder med ly og læ, hvor de kan bygge rede og overvintre, samt mulighed for at finde redemateriale som blade, ler og strå. Insekternes levevis betyder, at de ikke får alle behov dækket i f.eks. blomsterstriber, og derfor er levende, permanente hegnafgørende.

Bundfloraen i skovlandbrug har også stor betydning for biodiversiteten, og et permanent dække af hjemmehørende blomster og urter har stor gavnlige effekt.

"Det er lettere at påvise øget biodiversitet af planter end af mobile arter som insekter, fugle og pattedyr, og der er en lang række vekselvirkninger af forskellige skovelementer og afgrøder i sædskiftet samt af græssende dyr og slæt," siger Marianne Bruus og tilføjer:

"Det, vi dog indtil videre har registreret i tællingerne, er et stort antal fugle og heraf mange, som egentlig er tilknyttet skov. Disse fugle er helt afhængige af tilstedeværelsen af træer som levesteder. Vi kan også se, at antallet af regnorme i markfladen er afhængigt af sædskiftet, men at antallet over år forbliver højt under træerne."

"Hjælper samtlige dagsordener"

På Gram Slot er skovlandbrug kommet for at blive, og Svend Brodersen ser meget positivt på de mange effekter, skovlandbruget forventeligt vil bidrage med for biodiversitet, klima, dyrevelfærd, rent drikkevand, rent vand i fjorde og farvande og ikke mindst det gode liv i hverdagen på den økologiske bedrift.

"For os hjælper skovlandbrug på samtlige dagsordener og kan være en del af løsningen for at imødegå de store klima- og biodiversitetsudfordringer, truer. Vi har mulighed for at bruge de arealer, vi har til rådighed her, til

faktisk at gøre en reel forskel, binde en stor mængde CO₂ i træerne, øge vores malkekvægs velfærd ved at skabe læ og ly, skabe levesteder for mikroliv og vilde dyr og i det hele taget skabe det bedste grundlag for en mangfoldig jord og ansvarlig økologisk landbrugsproduktion.”

Projektet er støttet af Fonden for Økologisk Landbrug og Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP) under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Det er en del af Organic RDD-programmet, som koordineres af ICROFS.

[Find flere artikler i temaet om skovlandbrug på icoel.dk \[https://icoel.dk/temaer/kom-i-gang-med-skovlandbrug/\]](https://icoel.dk/temaer/kom-i-gang-med-skovlandbrug/)

